

Obsah

Kolektiv autorů	11	4.2 Základní farmaka používaná	
Seznam použitých zkratk	13	pro analgosedaci	36
Úvod	15	4.2.1 Benzodiazepiny	36
Na cestu	15	4.2.2 Opioidy	37
1 Historický exkurz (Tomáš Skříčka)	17	4.2.3 Kombinace benzodiazepinů	
2 Anatomie anorekta (David Kachlík)	21	a opioidů	38
2.1 Rektum (konečník)	21	4.2.4 Anestetika	38
2.2 Vztahy k okolí	22	4.3 Zásady bezpečnosti, řešení komplikací ...	39
2.2.1 Canalis analis (řitní kanál)	23	4.4 Základní monitorace a dokumentace ...	39
2.3 Stavba vnitřního povrchu	24	4.5 Antidota	39
2.3.1 Anus (řiť)	24	4.6 Kritéria propuštění pacienta	
2.3.2 Svaly	25	po analgosedaci při vědomí	39
2.3.3 Nervové zásobení konečníku ...	26	Literatura	40
2.4 Tepenné zásobení konečníku	26	5 Základy ambulantní anestezie pro	
2.5 Žilní odtok	27	proktologii (Jiří Málek)	43
2.5.1 Mízní odtok	28	Definice	43
Literatura	29	5.1 Personální vybavení	43
3 Fyziologie anorekta a pánevního dna		5.2 Předoperační vyšetření	43
<i>(Tomáš Skříčka)</i>	31	5.3 Předanestetická příprava	44
3.1 Funkce levého tračníku	31	5.3.1 Lačnění před anestezii	44
3.2 Motilitní systém tračníku a anorekta ...	31	5.3.2 Premedikace	44
3.3 Kolorektální senzitivita	32	5.4 Anesteziologické postupy	44
3.4 Anální kanál	32	5.5 Bezprostřední pooperační péče	44
3.5 Senzibilita anu a rektoanální reflexy ...	32	5.5.1 Pooperační analgezie	45
3.6 Defekační reflex	32	5.6 Kritéria propuštění do domácí péče ...	45
Literatura	33	5.7 Klasifikace celkového fyzického	
4 Analgosedace v proktologii (Jiří Málek) ...	35	stavu před anestezii	45
Úvod	35	6 Lokoregionální anestezie v ambulantní	
4.1 Rozdělení sedace	35	proktologii (Jiří Málek)	47
		Úvod	47
		6.1 Rizika lokální anestezie	47
		6.2 Látky používané pro lokální	
		anestezii	48

6.3 Metody lokální anestezie v kolo- proktologii	48	8.1.4 Dělení hemoroidů	68
6.3.1 Subarachnoidální anestezie	48	8.1.5 Diferenciální diagnóza	69
6.3.2 Epidurální anestezie	48	8.1.6 Léčba hemoroidů	69
6.3.3 Periferní svodné blokády v proktologii	49	8.1.7 Léčba pozdních komplikací po operacích hemoroidů	77
6.3.4 Infiltrační anestezie v oblasti konečnicku	49	8.2 Anální trombóza	77
6.3.5 Topická anestezie v oblasti konečnicku	49	8.2.1 Etiologie a patogeneze	77
6.4 Kryoanestezie	49	8.2.2 Diagnostika	77
Literatura	49	8.2.3 Diferenciální diagnostika	78
		8.2.4 Léčba	78
		Literatura	78
7 Vyšetřovací metody v proktologii (Tomáš Skříčka)	51	9 Anální fisura, anální ragády a eroze (Tomáš Skříčka)	79
7.1 Klinické vyšetření	51	9.1 Anální fisura (řitní trhlinka)	79
7.1.1 Anamnéza	51	9.1.1 Etiologie a patogeneze	79
7.1.2 Vlastní klinické vyšetření	52	9.1.2 Diagnostika	80
7.1.3 Technické vybavení	54	9.1.3 Léčba	80
7.1.4 Technika vyšetření	54	9.1.4 Doporučený postup	82
Literatura	54	9.2 Anální ragády a eroze (Tomáš Skříčka)	82
7.2 Zobrazovací metody v oblasti anorekta (Daniel Bartušek, Hana Petrášová, Markéta Vavříková)	54	9.2.1 Etiologie	83
Úvod	54	9.2.2 Klinický nález	83
7.2.1 Nativní snímek břicha	54	9.2.3 Diagnóza	83
7.2.2 Ultrazvuk	55	9.2.4 Léčba	83
7.2.3 Transanální endosonografie	55	Literatura	83
7.2.4 Irigografie	57	10 Anální inkontinence (Petr Šlauf)	85
7.2.5 Fistulografie	57	Úvod	85
7.2.6 Výpočetní tomografie	58	10.1 Epidemiologie	85
7.2.7 Magnetická rezonance	59	10.2 Diagnostika a diferenciální diagnostika	85
7.2.8 Transit Time	61	10.3 Anamnéza	86
7.2.9 Defekografie	61	10.4 Fyzikální vyšetření	87
Literatura	63	10.4.1 Anorektální manometrie a sen- zorické testy	87
7.3 Anorektální manometrie (Jiří Dolina)	63	10.4.2 Elektromyografie	88
7.3.1 Příprava k vyšetření	63	10.4.3 Terminální motorická latence n. pudendalis	88
7.3.2 Technika a metodika vyšetření	63	10.4.4 Kolonický tranzitní čas	88
7.3.3 Potřebné technické parametry zařízení pro anorektální manometrii	63	10.4.5 Transanální endosonografie	89
7.3.4 Kalibrace systému	63	10.4.6 Defekografie	89
7.3.5 Protokol vyšetření	63	10.4.7 Endoanální magnetická rezonance	89
Literatura	65	10.5 Léčba anální inkontinence	90
8 Hemoroidy a anální trombóza (Tomáš Skříčka, Ladislav Horák)	67	10.5.1 Konzervativní léčba anální inkontinence	92
8.1 Hemoroidy	67	10.5.2 Chirurgická léčba anální inkontinence	93
8.1.1 Etiologie	67	10.6 Komplikace	99
8.1.2 Klinický obraz	67	10.7 Prognóza a úspěšnost léčby	101
8.1.3 Diagnostika	67	Literatura	102

11 Poruchy statiky a dynamiky malé pánve (syndrom pseudoobturované defekace) (Ladislav Horák, Julius Örhalmi)	103		
Úvod	103		
11.1 Prolaps rekta, rektální intususcepce	103		
11.1.1 Etiologie a patogeneze	104		
11.1.2 Dělení	104		
11.1.3 Diagnostika	104		
11.1.4 Léčba	105		
11.1.5 Abdominální postupy	105		
11.2 Rektokéla	106		
11.2.1 Patogeneze a etiologie	106		
11.2.2 Symptomatologie	106		
11.2.3 Diagnostika	106		
11.2.4 Léčba	107		
11.3 Ulcus simplex recti	108		
11.3.1 Morfologie a patologie	108		
11.3.2 Etiopatogeneze	108		
11.3.3 Symptomatologie	108		
11.3.4 Diagnostika	108		
11.3.5 Léčba	108		
11.3.6 Enterokéla, sigmoideokéla	109		
Literatura	109		
12 Anorektální polypy (Štěpán Suchánek, Gabriela Vepřeková)	111		
Úvod	111		
12.1 Nádorové polypy	111		
12.1.1 Adenomy	111		
12.1.2 Epidemiologie	111		
12.1.3 Klasifikace	111		
12.1.4 Další typy adenomů	112		
12.1.5 Adenokarcinom	112		
12.1.6 Rizikové faktory	112		
12.1.7 Klinický obraz	113		
12.1.8 Diagnostika	113		
12.1.9 Malé polypy	115		
12.1.10 Stopkaté polypy	115		
12.1.11 Objemné přisedlé rektální polypy	115		
12.1.12 Časný karcinom rekta	116		
12.1.13 Komplikace terapeutického výkonu a jejich řešení	116		
12.2 Nenádorové polypy	118		
12.2.1 Hyperplastický polyp	118		
12.2.2 Sesílní pilovitá léze (Sessile Serrated Lesion – SSL)	118		
12.2.3 Zánětlivý polyp	118		
12.2.4 Slizniční polyp	118		
12.2.5 Juvenilní polyp	119		
		12.2.6 Ostatní nenádorové polypy	119
		12.3 Submukózní léze	119
		12.3.1 Cystická hluboká kolitida	119
		12.3.2 Pneumatosis cystoides coli	119
		12.3.3 Lipom	119
		12.3.4 Další submukózní léze	119
13 Polypózní syndromy (Štěpán Suchánek, Gabriela Vepřeková)	121		
13.1 Familiární adenomatózní střevní polypózy	121		
13.1.1 Atenuovaná FAP	121		
13.1.2 MYH asociovaná polypóza	122		
13.2 Familiární hamartomatózní polypózní syndromy	122		
13.2.1 Peutzův-Jeghersův syndrom	122		
13.2.2 Juvenilní polypóza	122		
13.2.3 Cowdenův syndrom	122		
13.3 Polypózní syndromy neznámé etiologie	122		
13.3.1 Cronkhite-Canada syndrom	122		
13.3.2 Hyperplastická polypóza	123		
Literatura	123		
14 Zhoubné nádory konečníku anu a perianální oblasti (Ladislav Horák)	125		
Úvod	125		
14.1 Adenokarcinom konečníku	125		
14.1.1 Riziko vzniku onemocnění	125		
14.1.2 Etiologie	126		
14.1.3 Patogeneze	126		
14.1.4 Prevence vzniku adenokarcinomu konečníku	126		
14.1.5 Příznaky	127		
14.1.6 Diagnostika	127		
14.1.7 Morfologie rektálního karcinomu	128		
14.1.8 Histologická kvalifikace nádoru konečníku	128		
14.2 Prognostické a prediktivní faktory, markery malignity	128		
14.2.1 Prognostické faktory	128		
14.2.2 Prediktivní faktory	129		
14.2.3 Onkomarkery	129		
14.2.4 Zatím nepoužívané prognostické faktory	129		
14.3 Klinická klasifikace rakoviny konečníku	129		
14.3.1 Histologická klasifikace nádoru	129		

14.3.2	UICC klasifikace	130	16.7	Cizí tělesa v konečniku	147
14.4	Chirurgická léčba	130	Literatura		148
14.4.1	Laparoskopické a robotické výkony	132	17 Presakrální tumory (Igor Penka)		149
14.4.2	Lokální výkony	133	17.1	Epidemiologie	149
14.4.3	Paliativní léčba	133	17.1.1	Vrozené léze	149
14.4.4	Onkologická léčba	134	17.1.2	Chordomy	150
14.5	Lokální recidivy rakoviny konečniku	135	17.1.3	Teratomy	150
14.6	Karcinoid rektu	136	17.1.4	Neurogenní tumory	150
14.6.1	Diagnostika	136	17.1.5	Kostní nádory	150
14.6.2	Léčba	136	17.1.6	Méně obvyklé presakrální nádory	150
14.7	Anální karcinom	136	17.1.7	Nádory rektu	150
14.7.1	Příznaky	136	17.1.8	Metastatické nádory presakrální oblasti	151
14.7.2	Etiologie	137	17.1.9	Zánětlivé tumory	151
14.7.3	Diagnostika	137	17.2	Klinická symptomatologie	151
14.7.4	Staging	137	17.3	Diagnostika a diferenciální diagnostika	151
14.7.5	Histologická klasifikace	137	17.4	Léčba	152
14.7.6	Léčba	137	17.5	Komplikace a řešení komplikací	153
14.7.7	Melanoblastom	138	17.6	Prognóza a úspěšnost léčby	153
14.7.8	Bazaliom	138	Literatura		154
14.7.9	Bowenova choroba	138	18 Perianální dyskomfort – perianální dermatitida (Pavel Vedra)		155
14.7.10	Extramamární Pagetova choroba	139	Úvod		155
14.7.11	Ostatní vzácně se vyskytující malignity	139	18.1	Objektivní příznaky	156
Literatura		139	18.1.1	Dermatitis contacta irritativa – toxica	156
15 Condylomata acuminata perianalia (Jaroslav Sankot)		141	18.1.2	Eczema contactum allergicum	156
15.1	Etiologie	141	18.1.3	Eczema microbiale	157
15.2	Diagnostika	141	18.1.4	Eczema atopicum	157
15.3	Histopatologie	141	18.1.5	Dermatitis seborrhoica	158
15.4	Diferenciální diagnostika	142	18.1.6	Specificky dermatologické onemocnění	158
15.5	Léčba	143	18.1.7	Molluscum contagiosum	158
15.6	Komplikace	144	18.1.8	Condylomata acuminata	158
15.6.1	Skvamózní karcinom	144	18.1.9	Psoriasis vulgaris (lupénka)	159
15.6.2	Záněty, infiltrace	144	Literatura		159
15.6.3	Jizvení	144	19 Pruritus ani (Pavel Vedra)		161
15.6.4	Stenóza anu	144	Úvod		161
15.7	Prognóza	144	19.1	Dermatologické příčiny	161
Literatura		144	19.2	Proktologické příčiny	161
16 Poranění konečniku, cizí těleso v konečniku (Ladislav Horák)		145	19.3	Léčba	162
Úvod		145			
16.1	Etiologie	145			
16.2	Patologie	145			
16.3	Komplikace	146			
16.4	Diagnóza	146			
16.5	Léčba	146			
16.6	Poranění sliznice a stěny análního kanálu a konečniku	146			

Literatura	162	22 Hidradenitis suppurativa	
20 Sinus pilonidalis sacrococcygealis		<i>(Beata Hemmelová)</i>	179
<i>(Jiří Šatník)</i>	163	22.1 Epidemiologie	179
Úvod	163	22.2 Klinický obraz a diagnostika	179
20.1 Etiologie a patologie	163	22.2.1 Staging	180
20.2 Diagnostika a diferenciální diagnostika	164	22.3 Perianální postižení	180
20.3 Léčba	165	22.4 Diferenciální diagnostika secernujících perineálních zánětlivých sinů	181
20.3.1 Léčba asymptomatické nemoci	165	22.5 Léčba	181
20.3.2 Konzervativní léčba	165	22.5.1 Medikamentózní léčba	181
20.3.3 Operační léčba	165	22.5.2 Úprava životosprávy	181
20.3.4 Pooperační péče	168	22.5.3 Chirurgická léčba	182
20.4 Komplikace, recidiva nemoci a řešení	168	22.6 Komplikace	182
20.4.1 Prognóza a úspěšnost léčby	168	22.7 Prognóza a úspěšnost léčby	182
Literatura	169	Literatura	182
21 Proktitidy <i>(Štěpán Suchánek, Michal Voška)</i>	171	23 Anální abscesy a flegmóny	
Úvod	171	<i>(Ladislav Horák)</i>	185
21.1 Idiopatická proktokolitida (ulcerózní kolitida)	171	Úvod	185
21.1.1 Etiologie	171	23.1 Etiologie	185
21.1.2 Epidemiologie	171	23.2 Průběh onemocnění	185
21.1.3 Klinické příznaky	171	23.2.1 Léčba akutních difuzních zánětů	185
21.1.4 Diagnóza	172	23.3 Periproktální absces	186
21.1.5 Léčba	172	23.3.1 Dělení periproktálních abscesů	186
21.1.6 Komplikace	173	23.4 Klinické projevy a diagnostika perirektálních a análních abscesů	186
21.2 Postradiační proktitida	173	23.5 Diferenciální diagnostika	187
21.2.1 Akutní postradiační proktitida	173	23.6 Léčba	187
21.2.2 Chronická postradiační proktitida	173	Literatura	188
21.2.3 Infekční proktitida	174	24 Periproktální píštěle <i>(Julius Örhalmi)</i> ...	189
21.3 Gonorrhoea (kapavka)	174	Úvod	189
21.4 Chlamydiové infekce	174	24.1 Epidemiologie	189
21.4.1 <i>Chlamydia trachomatis</i> (D-K; non-LGV)	174	24.2 Etiologie	189
21.4.2 <i>Chlamydia trachomatis</i> (L1, L2, L3; LGV)	174	24.3 Příznaky	190
21.5 Rektální syfilis	174	24.4 Diagnostika a diferenciální diagnostika	190
21.6 Herpes simplex virus (HSV)	175	24.4.1 Diferenciální diagnostika	191
21.7 Cytomegalovirus	175	24.5 Klasifikace	191
21.8 Postantibiotická kolitida	175	24.6 Léčba	193
21.9 Iritační proktitida	176	24.6.1 Fistulotomie, fistulektomie (lay open)	194
21.10 Ischemická proktitida	176	24.6.2 Seton technika	194
21.11 Tranzitorní ischemická kolitida	176	24.6.3 Slizniční posuvný lalok	195
21.12 Chronická ischemická proktitida	177	24.6.4 Bioprostetická anální zátka (Anal Fistula Plug – AFP)	196
Literatura	177	24.6.5 Fibrinové lepidlo	196
		24.6.6 Nové techniky	196
		24.7 Vzácnější druhy fistul	197
		Literatura	198

25 Rektovaginální píštěle (Julius Órhalmi) ...	199	27.1 Etiopatogeneze	205
Definice	199	27.2 Diagnostika	205
25.1 Etiologie	199	27.3 Role proktologa v diagnostice a léčbě onemocnění	206
25.2 Incidence	199	27.4 Léčba	206
25.3 Klasifikace	199	27.4.1 Konzervativní léčba Crohnovy nemoci	206
25.4 Klinické příznaky	199	27.4.2 Chirurgická léčba Crohnovy nemoci	206
25.5 Diagnostika	199	Literatura	207
25.6 Komplikace	199	28 Transanální endoskopická mikro- chirurgie (TEM) (Petr Vávra)	209
25.7 Léčba	200	28.1 Indikace	209
25.8 Infekce	200	28.2 Technické vybavení	209
25.9 Idiopatické záněty střeva	200	28.3 Postup práce	210
25.10 Nádorové píštěle	200	28.4 Diskuze	211
25.11 Postiradiační píštěle	201	28.5 Paliativní TEM	211
Literatura	201	Literatura	212
26 Endometrióza konečníku (Ladislav Horák)	203	Rejstřík	215
Úvod	203	Souhrn	219
26.1 Příznaky endometriózy	203	Summary	221
26.2 Diagnostika	203		
26.3 Léčba	203		
Literatura	204		
27 Crohnova nemoc (Ladislav Horák)	205		
Úvod	205		